

Σχεδόν άρχισα νά ξεχνώ τὸ γυάλινο φίλο μου. Ὁ άνθρωπος μὲ τὴ χαλύβδινη ματιὰ μὲ εἶχε σύρει κοντά του, μὲ εἶχε κάνει δικό του.

Καὶ μιὰ μέρα μοῦ εἶπε νὰ περιχύσω μὲ μολύβι τὸ γυάλινο σύντροφό μου, γιὰ νὰ τὸν προφυλάξω, τάχατες, ἀπὸ κάθε ἐξωτερικὴ ἐπίδραση. Θέλησα ν' ἀντισταθῶ, νὰ τοῦ πῶ κάτι τέλος πάντων, μὰ δὲν μπόρεσα. Ἡ φοβερὴ του ἐκείνη ματιὰ διαπερνοῦσε τὴ σκέψη μου, τὴν παρέλυε, τὴν ἐδέσμευε.

Καὶ ὑποτάχτηκα στὴ θέλησή του »

Ἐπαψε πάλι τὴ διήγησή του καὶ μοῦ ἐπιασε τὸ χέρι. Τὸ σῶμά του ἔτρεμε καὶ τὰ μάτια του εἶτανε ὕγρα.

— «Μιὰ βραδιὰ λοιπόν», ξανάρχισε, «πήρα νὰ περιχύσω μ' ἀναλυμένο μολύβι τὸ γυάλινο κορμί τοῦ φίλου μου.

Εἴμαστε σὲ μιὰ σκοτεινὴ κάμαρα ποὺ φωτιζόταν ἀπὸ τὶς ἀναλαμπές τῆς φωτιάς, στὴν ὁποία ἔδραζε ἡ χύτρα μὲ τὸ μολύβι. Τὰ ὄνειροπόλα του μάτια εἶτανε θωμπωμένα καὶ τὸ ρόδινο σωματάκι του τινάζεταν ἀπὸ σπασμούς ἀγώνιας.

— Μὴ, μὲ παρακαλοῦσε. Ἡ φωνή του μὲ παρέλυε, μὲ πέθαινε... Μὰ εἴμουν ἀνίκανος γιὰ νὰ ὑποχωρήσω, ἀνίκανος γιὰ ν' ἀκολουθήσω τὴν ἐσωτερικὴ θέλησή μου. Μεῦ φαινότανε πῶς ἔδλεπα τὰ σκοτεινὰ μάτια μὲ τὴ χαλύβδινη λάμψη τοῦ παράδοξου ἀνθρώπου καρφωμένα ἀπάνω μου ἐπιταχτικά..

Κινιόμουν μηχανικά, σὰ νευρέεσπαστο. Κι ἄρχισα νὰ χύνω βραστὸ μολύβι στὸ γυάλινο σῶμα τοῦ ἀγαπημένου μου φίλου.

Ἐνας τριγμὸς ἀκούστηκε καὶ τὸ κορμί του ἔγινε τρίμματα..

Σώπασε πάλι καὶ κοίταξε πέρα, στὴ μουντὴ θάλασσα.

Ἀπὸ τὰ μάτια του κυλοῦσαν ἀργὰ δυὸ δάκρυα..

Δὲν ἐτόλμησα νὰ διακέψω τὴ θλιβερὴ του σιωπὴ

Εἶτανε τόσο παράδοξο, τόσο ἀπίθανο αὐτὰ ποὺ μοῦ διηγήθηκε... Κι ἔμως ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὰ πύστευα ἀκραδάντως, βλέποντάς τον νὰ θαυμάζει, σιωπηλός, στὴν ἐρημικὴ ἐκείνη ἀκρογιαλιά..

Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

ΣΕΛΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΡΗΜΑΔΙ

Περνῶ κοιτώντας τὸ σπιτάκι
τὸ ρημαγμένο καὶ θαρρῶ
πὼς κάτι νιώθω νὰ μὲ φέρνει
στὸν περασμένο μου καιρὸ.

Θαρρῶ πὼς μοῦ μιλοῦν τὰ γύρω
κι ἄλυσσιδόπλεχτες στὸ νοῦ
μοῦρχονται θύμησες καὶ σκέψεις
κάποιου καιροῦ μου ἀλαργينوῦ.

Θαρρῶ πὼς νιώθω, πὼς ἀκούω
κάπιο τραγοῦδι χαρωπὸ
στοῦ ἔρωτα πάνω τονισμένο
τὸν ψυχολάτρευτο σκοπὸ.

Θαρρῶ πὼς βλέπω ἀγάπης ἡκίου·
— ἀπομεινάρι ἀφ' τὰ παλιὰ—
κι ὄρκους ἀκούω πλάνους ὄρκους·
σ' ἀγάπης ψεύτικιας λαλιά.

Κ' ἔτσι ποὺ βλέπω τὸ ρημαδί
ἴδιο μὲ μένα τὸ θαρρῶ
σὰ νιώθω κάτι νὰ μὲ φέρνει
στὸν περασμένο μου καιρὸ.

ΡΟΥΒΙΜ

ΠΙΣΤΕΨΕ ΜΕ

Τὸ στόμα σου γιὰ μένα, εἶναι ἓνα λουλούδι, ἓνα σημάδι γητεμένο, ποὺ ἔμαι μ' ἀγγίζει νιώθω τὴ δύναμή του νὰ ποτίζει τὰ κατάρβατα τῆς καρδιάς μου. Τὰ ρουθούνια σου, εἶναι φτερούγια πετιλουδίσια, ποὺ μᾶρδεσι νὰ τὰ κολιῶ στὸ λαιμό μου, γιὰ νὰ νιώθω τὸ ἀνοιγόκλειμά τους, καὶ τὴν καψτὴ ἀνάσα τους.

Τὰ μάτια σου, γιὰ μένα εἶναι ὁ μαγεμένος καθρέφτης· μᾶρδεσι ἔτσι μὲ τὰ χέρια μου νὰ σοῦ λιγύζω τὸ κεφάλι, καὶ νὰ γυαλίζομαι μὲς σ' αὐτὰ μερόνυχτα, καὶ ὑστερα βυθισμένη στὸ ἀπέραντο ἀχνές τους θέλω μόνη μου νὰ κλειδώνω μὲ τὰ χεῖλιά μου τὸ χρυσταλὶ τους, μὲς στὸ πολῦτιμο κοντὶ τῶν βλεφάρων σου. Τὰ δάχτυλά σου, τὰ μακριὰ καὶ ὕσπρα σου αὐτά, μᾶρδεσι ἔτσι νὰ λένω τὰ μαλλιά σου καὶ νὰ τὰ μερεθεύω μὲς σ' αὐτά· πῶς τόσο ὁμορφα τὸ χρυσὸ μὲ τὸ φίλνισι, καὶ τὰ δικά σου δάχτυλα Στέφανε, εἶναι φιλντισένια... πιστεύε με.

ΑΠΟ ΤΟΤΕΣ

Ἐνα μεσημέρι, ὁ Στέφανος ἔσκιψε ἀμίλητος, ἐξοκώμπωσε τὴν ρόμπα μου καὶ φίλησε τὴν καρδιά μου... Τὸ φίλημά του αὐτὸ ρούφηξε κάθε ἄλλη ξένη ἀγάπη ποὺ εἶτανε μεσα τῆς, καὶ μὲ τὰ ντελικάτα

ρουθούνια του φρόνησε όλη τη φλόγα της δικής του αγάπης... Από τότες ένω αλφα πυρωμένο μου φλογίζει την καρδιά, και θέλω πάντα μαζί του να γέλω στην ακροποταμιά.

Ένα μεσημέρι, ο Στίφελος έσκηψε κοντά στο πρόσωπό μου, τα μάτια του τα πράσινα είτανε φω-

τεινά σαν την αλήθεια και η ψυχή μου βαφτίστηκε μέσα τους, και οι άστραπές τις άγριας λίγο αγάπης του φοβερίζουν τη σκέψη μου... Και από τότες τον ακολουθεί παντού, και η ψυχή μου θέλει πάντα να απλώνεται στο καταπράσινο λιβάδι τῶ ματιῶ του ...

Βόλος

Κ. ΤΣ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΜΟΛΙΕΡΟΣ

Στη Γαλλία γιορτάζεται η τρίτη εκατονταετηρίδα του Μολιέρου. Άρθρα και μελέτες, σχετικά με το Μολιέρο, το έργο του, τη ζωή του, την εποχή του, στις Γαλλικές έφημερίδες και τα περιοδικά δημοσιεύονται συχνά. Έδώ, ένα άρθρο της προκοπής διαβάσαμε, το άρθρο που με τον τίτλο «Μολιέρος», δημοσίευσε ο «Σύντροφος» στο «Ριζοσπάστη». Ο «Νομάς» έξεν από το σημεῖο του Μολιέρου, που δημοσιεύει στο σημερινό φύλλο, νόμισε πως έπρεπε να προσέξει στους αναγνώστες του και μερικές περικοπές, τις πιο χαρακτηριστικές, από τη μελέτη του Emile Faguet «Η ζωή και το έργο του Μολιέρου», που μᾶς την έστειλε άλόκληρη μεταφρομένη ο κ. Α. Α. Παπαρίης.

... Χωρίς άλλο ως προς την σχολικήν ανάπτυξη είχαν πολύ άμαθής. Η μόρφωσή του περιορίστηκε στο να παρατηρή να ξεταχί, ν' ακούη τους ανθρώπους. Κι αυτή η μόρφωση για τους μεγαλοφύεις είναι ή καλύτερη. Η μάθησι με τα βιβλία δεν όφελει καθόλου στους άνόητους, και οι έξυπνοι δεν την έχουν ανάγκη. Μεταξύ των δυο αυτών τάξεων, είναι οι άνθρωποι της μετρίας σειράς τους όποιους εξυπηρετεί κάπως, που πάντων ως άθωα διασκεδασί.

Οι γενικές ιδέες του Μ. είναι ένός άστου Παρισινού του 1660, έκτος από τη θρησκευτική ιδέα, που την εποχή εκείνη είχαν ακόμα άκρητά ζωηρή. Αυτής της ιδέας ή του αιώδηματος δεν υπάρχει κανένα ίχνος στο Μ.

Οι έχθροί του έχουν δίκαιο να τον ψέγουν για το Δόν Ζουάν και τον Ταρτούφο, με τη διαφορά ότι από την εξέτασι των έργων αυτών, πρέπει να συμπεραίνουν ότι ο Μ. δεν εκκρίτετο ποτέ το Θεό, όχι όμως ότι και τον πολέμοσε.

Είναι αλήθεια πως στο Δόν Ζουάν βάζει ένα έξυπνο άνθρωπο να χιτυά το Θεό κ' έναν ήλιθιο να τον έπρασπισεται. Άς μη συμπεράνουμε όμως πως ο Μ. εκήρυξε την άθεΐα στο έργο αυτό, άλλ' άς παραδεχθούμε πως ο Μ. δεν έπειραζότανε πολύ να βάλη την περιφρόνηση του Θεού στο στόμα ένός έξυπνου και την υπεράσπισή του σ' ένός άνόητου, πράγμα που

άποδείχνει πως ο Θεός του είναι άδιάφορος.

Είναι αλήθεια πως στον Ταρτούφο το Θεό σέπεται ένας άνόητος, που είναι ο Οργάν, μᾶ ξεμωραμένη γεωύλα που είναι η Περνάλ, κ' ένας κατεργάρης που ούτε τον πιστεύει καν, χωρίς άμφιβολία, κι αυτός είναι ο Ταρτούφος, ένῳ οι γνωστικοί και έντιμοί άνθρωποι της κομῆδίας αυτής, που μπορούσαν να ποιν κι αυτοί κάτι, δε λέγουν τίποτα. Θά είτανε φυσικό η Έλμίρα ν' αντιτάξη στις έπιθέσεις του Ταρτούφου τη θρησκεία της.

Δέν του αντιτάσσει όμως παρὰ το φόβο για την κόλαση, με κάποια άμφιβολία μάλιστα.

«Μᾶς φοβερίζουν τόσο με τα βασανιστήρια του άλλου κόσμου».

Έξ όλων αυτών μαρεΐ κανείς να συμπεράνη ότι το θρησκευτικόν αίσθημα δέν ήταν και πολύ ζωηρό στο Μ. Άν εξαίρεσωμε την ιδέα αυτή, όλες τις άλλες ιδέες ένός έντιμου παρισινού άστου των μέσων του 17ου αιώνα ο Μ. τις έχει, και πολύ πιθανόν μάλιστα να έχη μόνον αυτές... Οι ιδέες αυτές είναι κοινής λογικής, ή για να ποίμε καλύτερα, μετρίας λογικής.

Σ' ένα σημείο μου φαίνεται πως ο Μ. άπομακρύνθηκε από την άστική φρόνηση της εποχής του:

Ύποστήριξε τα δικαιώματα της γυναίκας και της κόρης. Ύποστήριξε πεῶτα ότι η κόρη πρέπει να άνατρέφεται ελεύθερα, με μεγάλο σεβασμό προς την ανεξαρτησία της, προς την άυτονομία της, προς την άτομικότητά της. Δεύτερο, ότι πρέπει να μορφώνεται και όχι να κρατιέται μ' έπιμέλεια στην άγνοια και στην άμάθεια.

Στο «Σχολείο των άνδρων» και στο «Σχολείο των γυναικών» ύποστήριξε αυτές τις ιδέες, που δέν είναι ιδέες των παρισινών άστων στο 1660 ούτε στο 1912.

Μόνο που έπειτα από 12 χρόνια ύποστήριξε άκριβώς το αντίθετο, στις «Σοφές γυναίκες». Άκριβώς έπειδή φρόντιζε να συμμορφώνεται με τις ιδέες του κοινού του.

Ο Μ. λοιπόν είναι ο άνθρωπος της μετρίας λο-